

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (A. Mardari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (I. Țurcanu, I. Cotruță, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

11 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Mariana Pitic
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Colesnic Sergiu, în nume propriu și în interesele minorului XXXX, Colesnic Doina în nume propriu și în interesele minorului XXXX,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Colesnic Sergiu, Colesnic Doina, XXXX, XXXX împotriva C.A. „Air Moldova” S.R.L. cu privire la încasarea costului biletelor avia, compensației pentru anularea zborului, penalității legale, prejudiciului moral, cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 29 octombrie 2020, Colesnic Sergiu, în nume propriu și în interesele minorului XXXX, Colesnic Doina în nume propriu și în interesele minorului XXXX, au depus cerere de chemare în judecată împotriva C.A. „Air Moldova” S.R.L. prin care a solicitat încasarea costului biletelor avia, compensației pentru anularea zborului, penalității legale, prejudiciului moral, cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au indicat că la 04 februarie 2020 au procurat patru bilete avia electronice, la cursele aeriene operate de către C.A. „Air Moldova” S.R.L. pe numele lui Colesnic Doina, Colesnic Sergiu, XXXX în valoare de 4 015 de lei pentru fiecare, precum și pentru XXXX în valoare de 497 de lei.

Menționează că, biletele au fost procurate tur – retur pentru cursa aeriană nr.9U 249 din 31 iulie 2020 cu itinerarul Chișinău (KIV) - Nice (NCE) și pentru cursa aeriană nr.9U 250 din 17 august 2020 cu itinerarul Nice (NCE) - Chișinău (KIV). Prețul total al contractului a constituit în total 12 542 de lei. Corespunzător, titlurile de călătorie, emise în format electronic, în corespundere cu prevederile art.1417 alin.(1) din Codul civil, constituie o confirmare a încheierii între părți a contractului de transport de persoane.

Relevă că, zborurile respective au fost anulate din informațiile verbale furnizate de către compania care a intermediat încheierea contractului de transport dintre pasageri și C.A. „Air Moldova” S.R.L. „Aero Premier Tur”.

Notează că, nici în privința zborului din data de 31 iulie 2020 și nici în privința celui din 17 august 2020, C.A. „Air Moldova” S.R.L nu a informat pasagerii personal despre anularea zborurilor. Dat fiind că pasagerii nu au beneficiat de serviciile companiei aeriene, iar contractul de transport aerian de persoane nu a fost executat, pasagerii reclamânți Colesnic Doina, Colesnic Sergiu, XXXX și Colesnic Ciprian nu au primit o restituire a sumei achitate pentru încheierea contractului de transport de persoane.

Astfel, prin neexecutarea obligațiilor rezultate din contractul de transport de către transportatorul C.A. „Air Moldova” S.R.L. potrivit condițiilor stabilite inițial, cât și nerambursarea până în prezent a prețului biletelor de călătorie, pasagerii Colesnic Doina, Colesnic Sergiu, XXXX, Colesnic Ciprian au pierdut încrederea în compania aeriană, iar necesitatea în executarea ulterioară a contractului a decăzut.

În acest sens, fiind îndreptățiți de lege, la 22 septembrie 2020, pasagerii reclamânți au remis către Air Moldova declarația de rezoluțiune a contractului de transport de persoane încheiat între Colesnic Doina, Colesnic Sergiu, XXXX, Colesnic Ciprian (în calitate de pasageri) și C.A. „Air Moldova” S.R.L. (în calitate de transportator), încheiat la 04 februarie 2020, privind transportarea pasagerilor pe cursa aeriană nr. 9U 249 din 31 iulie 2020, cu itinerarul Chișinău (KIV) - Nice (NCE) și nr.9U 250 din 17 august 2020, cu itinerarul Nice (NCE) - Chișinău (KIV), începând cu data recepționării declarației (25 septembrie 2020).

În contextul declarației de rezoluțiune expediată părții pârâte, a fost făcută și solicitarea privind restituirea prestației bănești care a fost făcută în contul transportatorului pentru procurarea biletelor, fiind acordat un termen de 14 zile pentru soluționarea pe cale amiabilă a diferendului, termen care însă nu a fost respectat de „Air Moldova” S.R.L., nefiind remis până la data depunerii cererii de chemare în judecată, un răspuns în acest sens, C.A. „Air Moldova” S.R.L. însă nu a intenționat să restituie prestațiile datorate în integritate.

Ținând cont de faptul că la momentul încheierii contractului de transport, Air Moldova, a primit prestația, prin plata sumei totale de 12 542 de lei, iar contractul nu a fost executat și suma nu a fost restituită, solicită încasarea sumei indicate din contul C.A. „Air Moldova” S.R.L., în beneficiul pasagerilor reclamânți Colesnic Doina, Colesnic Sergiu, XXXX, Colesnic Ciprian. Subsidiar, revendică dreptul reclamânților Colesnic Doina, Colesnic Sergiu, XXXX, Colesnic Ciprian la încasarea penalităților prevăzute de lege pentru nerestituirea în termenul prevăzut de lege a contravalorii biletelor de călătorie.

Astfel, la data de 22 septembrie 2020, de către pasagerii Colesnic Doina, Colesnic Sergiu, XXXX, Colesnic Ciprian a fost remisă prima solicitare de restituire a contravalorii biletelor de călătorie achitate pentru încheierea contractului de transport, în contextul declarației de rezoluțiune, recepționată la 25 septembrie 2020, iar până în prezent solicitările acestora nu au fost satisfăcute, circumstanțe care îndreptățesc coreclamanții la încasarea penalităților legale.

Totodată, în cadrul procedurii prealabile, a fost expediată o cerere repetată către C.A. „Air Moldova” S.R.L., recepționată de către ultima la 21 octombrie 2020 - însă

și de această dată reclamantii nu au fost contactați în vederea oferirii vreunui răspuns.

Într-o altă ordine de idei, ținând cont de garanțiile acordate pasagerilor pentru anularea zborului, în temeiul Hotărârii Guvernului nr.836 din 08 noiembrie 2012, pentru aprobarea Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, solicită încasarea unei compensații pentru anularea zborului în conformitate cu pct.18, lit. b). Astfel, în corespundere cu pct.18 lit. b) din Hotărârea Guvernului nr.836 din 08.11.2012 pentru aprobarea Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, care prevede că, în cazul în care se face trimitere la prevederile capitolului respectiv, pasagerii primesc o compensație în valoare de 400 Euro pentru toate zborurile cuprinse între 1500 și 3500 kilometri.

Potrivit scrisorii nr.445 din 15 octombrie 2020, a Întreprinderii de Stat pentru Utilizarea Spațiului Aerian și Deservirea Traficului Aerian „MoldATSA”, distanța ortodromică dintre aerodromul Chișinău (K1V) și aerodromul Nice (NCE), constituie 1736 km.

Respectiv, coroborând conținutul normelor enunțate cu distanța ortodromică, pasagerii se consideră îndreptățiți la încasarea compensației în mărime de 400 Euro, pentru fiecare reclamant în parte și pentru fiecare zbor anulat în parte, având în vedere că anulării au fost supuse două zboruri.

Consideră că îndreptățirea la încasarea compensației solicitate, se bazează și pe faptul că compania pârâtă și-a încălcat obligațiile legale de informare legate de zbor, neinformând pasagerii despre anularea zborului, despre posibilitățile de transport alternative, nu a informat pasagerii despre toate drepturile acestora în caz de anulare a zborului și nu a depus nici un efort minim în vederea remedierii diferendului. Or, potrivit pct.13 din Hotărârea Guvernului nr.836 din 08 noiembrie 2012, pentru aprobarea Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, în cazul în care pasagerii sânt informați despre anulare (n.a. această obligație nefiind executată de către operatorul de zbor), acestora li se oferă explicații privind posibilitățile de transport alternative. Totodată, în corespundere cu prevederile pct.38 din același act normativ, operatorul aerian care [...] anulează un zbor prezintă fiecărui pasager în cauză o comunicare scrisă în care sânt precizate normele de compensare și asistență în conformitate cu dispozițiile prezentului Regulament.

Menționează că neexecutarea contractului de către transportatorul C.A. „Air Moldova” S.R.L. a cauzat consumatorilor stări incompatibile cu derularea normală a relațiilor sociale în contextul bunei-credințe, suferințe psihice cauzate drept urmare a anulării zborului, inclusiv cauzate de abuzul companiei aeriene săvârșit asupra mijloacelor financiare ale pasagerilor, abuzuri care s-au materializat prin reținerea banilor și refuzul companiei aeriene de a returna banii achitați în contul biletelor.

De asemenea, pasagerii au fost afectați și de indiferența cu care au fost tratați de către C.A. „Air Moldova” S.R.L. întrucât la anularea zborului, aceasta nu a informat pasagerii în mod oficial despre (i) anularea zborului, (ii) posibilitățile de transport alternative; și (iii) nu a depus diligența și eforturile necesare pentru

informarea pasagerilor despre posibilitățile de transport alternative și mijloacele de care beneficiază aceștia în vederea repunerii părților în situația inițială.

Solicită încasarea din contul C.A. „Air Moldova” S.R.L. a sumei de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral pentru Colesnic Dolina și Colesnic Sergiu și sumei de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral pentru XXXX și XXXX, încasarea în beneficiul fiecărui reclamant a sumei de 313,55 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 06 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial.

A fost încasat de la C.A. „Air Moldova” SRL în beneficiul lui Colesnic Sergiu costul biletului de călătorie de 4015 de lei.

A fost încasat de la C.A. „Air Moldova” SRL în beneficiul lui Colesnic Doina costul biletului de călătorie de 4015 de lei.

A fost încasat de la C.A. „Air Moldova” SRL în beneficiul lui XXXX costul biletului de călătorie de 4015 de lei.

A fost încasat de la C.A. „Air Moldova” SRL în beneficiul lui XXXX costul biletului de călătorie de 497 de lei.

În partea solicitărilor de încasare a penalității, compensației pentru anularea zborului și a prejudiciului moral acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

A fost încasat de la C.A. „Air Moldova” SRL în beneficiul lui Colesnic Sergiu cheltuielile de asistență juridică în mărime de 78 de lei 39 bani.

A fost încasat de la C.A. „Air Moldova” SRL în beneficiul lui Colesnic Doina cheltuielile de asistență juridică în mărime de 78 de lei 39 bani.

A fost încasat de la C.A. „Air Moldova” SRL în beneficiul lui XXXX cheltuielile de asistență juridică în mărime de 78 de lei 39 bani.

A fost încasat de la C.A. „Air Moldova” SRL în beneficiul lui XXXX cheltuielile de asistență juridică în mărime de 78 de lei 39 bani.

A fost încasat de la C.A. „Air Moldova” SRL în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 376 de lei 26 bani.

Prin decizia din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Colesnic Sergiu în nume propriu și în interesele minorului XXXX, Colesnic Doina în nume propriu și în interesele minorului XXXX.

A fost casată parțial hotărârea din 06 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Colesnic Sergiu, Colesnic Doina, XXXX, XXXX către C.A. „Air Moldova” S.R.L. privind încasarea costului biletelor avia, compensației pentru anularea zborului, penalității legale, prejudiciului moral, cheltuielilor de judecată în partea respingerii pretențiilor și în această parte a fost emisă o nouă hotărâre prin care:

A fost încasat de la C.A. „Air Moldova” S.R.L. în beneficiul apelanților Colesnic Sergiu, Colesnic Doina, XXXX, XXXX prejudiciul moral în mărime a câte 1000 de lei pentru fiecare.

A fost încasat de la C.A. „Air Moldova” S.R.L. în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 284,44 de lei, 44 bani.

În rest, hotărârea din 06 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost menținută fără modificări.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că fiind incorectă ipoteza primei instanțe precum că repararea prejudiciului moral nu este justificată prin anularea curselor de zbor, având în vedere că anularea acestora s-a realizat în contextul stării de urgență instituită în țară, or prejudiciul moral se repară indiferent de repararea prejudiciului material cauzat consumatorului.

A concluzionat că, suferințele cauzate apelanților reclamânți Colesnic Doina, Colesnic Sergiu, XXXX, XXXX depășesc pragul de veritate a satisfacției acordate prin simpla constatare a încălcării dreptului apărat, iar drept urmare apelanții sunt îndreptățiți la o compensație bănească cu titlu de prejudiciu moral a câte 1000 de lei pentru fiecare, aceasta fiind o sumă rezonabilă de evaluare pertinentă a daunelor compensatoare, echitabilă în raport cu suferințele cauzate apelanților.

Subsecvent, cu referire la cheltuielile de judecată, dat fiind că reclamânții sunt scutiți prin lege de plata taxei de stat la înaintarea prezentei acțiuni, acțiunea a fost admisă parțial, C.A. „Air Moldova” S.R.L. are obligația de a achita în beneficiul statului taxa de stat proporțional pretențiilor admise din acțiune în mărime de 284,44 lei (4015 lei +4015 lei +4015 lei +497 lei +100 lei pentru cerința de reparare a prejudiciului moral =12 642 lei x 3 % =379,26 lei x 75 % =284,44 lei).

La 06 martie 2023, Colesnic Sergiu în nume propriu și în interesele minorului XXXX, Colesnic Doina în nume propriu și în interesele minorului XXXX, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând a casa parțial, în partea respingerii cererii de apel declarate, a casa parțial hotărârea primei instanțe, în partea în care a fost respinsă pretenția de încasare a compensației pentru anularea zborului și pretenția privind încasare a penalităților, a dispune modificarea deciziei instanței de apel, în partea în care a fost admisă parțial pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, cu dispunerea în această parte a încasării din contul C.A. „Air Moldova” S.R. L. a sumei de 10 000 de lei, cu titlu de prejudiciului moral în beneficiul lui Colesnic Sergiu , a sumei de 10 000 de, cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul lui Colesnic Doina, a sumei de 5 000 de lei, în beneficiul lui XXXX, și a sumei de 5 000 de lei în beneficiul lui XXXX. A emite o nouă decizie privind admiterea integrală a pretențiilor înaintate și a dispune încasarea din contul C.A. „Air Moldova” S.R. L. în beneficiul recurenților a sumei de 12 542 de lei cu titlu de penalitate legală și încasarea compensației pentru anularea zborurilor în mărime de: 800 Euro pentru Colesnic Sergiu, 800 Euro pentru Colesnic Doina, 800 Euro pentru XXXX și 800 Euro pentru XXXX.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, reiterând cele indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, solicitând admiterea integrală a pretențiilor indicate în cererea de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 01 noiembrie 2022.

La 18 ianuarie 2023, copia deciziei din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată prin intermediul poștei electronice în adresa participanților la proces (f.d. 182).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Colesnic Sergiu în nume propriu și în interesele minorului XXXX, Colesnic Doina în nume propriu și în interesele minorului XXXX, la 06 martie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 13 mai 2023, a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Colesnic Sergiu în nume propriu și în interesele minorului XXXX, Colesnic Doina în nume propriu și în interesele minorului XXXX, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexate la materialele dosarului (f.d. 201).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Colesnic Sergiu în nume propriu și în interesele minorului XXXX, Colesnic Doina în nume propriu și în interesele minorului XXXX a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Colesnic Sergiu în nume propriu și în interesele minorului XXXX, Colesnic Doina în nume propriu și în interesele minorului XXXX, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Colesnic Sergiu în nume propriu și în interesele minorului XXXX, Colesnic Doina în nume propriu și în interesele minorului XXXX.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Mariana Pitic

Ion Malanciuc